

Eerste juridische appreciatie “EU-COVID Card/Digitaal Certificate”

Zie hieronder een eerste juridische appreciatie vanuit PVEU/JIZ (afgestemd met BZ/DJZ-ER) van de voorkopie van het voorstel dat de CIE volgende week wil doen voor een “EU COVID Card/Digital Green Certificate”.

Samenvatting:

- De essentie van het voorstel is het regelen van certificaten i.v.m. COVID-19 teneinde de uitoefening van het vrij verkeer van EU-burgers en hun familieleden te vergemakkelijken.
- De voorgestelde verordening verplicht LS tot de afgifte van certificaten (automatisch of op verzoek van personen die gevaccineerd zijn tegen, getest of hersteld zijn van COVID) en stelt regels over de afgifte, de verificatie en interoperabiliteit daarvan.
- LS worden verplicht COVID-19 Card/Digital Green Certificates die zijn afgegeven door andere LS te erkennen. Hiermee wordt de uitoefening van het vrij verkeer van EU-burgers en hun familieleden vergemakkelijkt, doordat voorkomen wordt dat zij hinder ondervinden v.w.b. de erkenning van documenten (zoals een negatief testbewijs) die zijn afgegeven door een andere LS. Met een COVID-19 Card/Digital Green Certificate kunnen EU-burgers en hun familieleden dus gemakkelijker aantonen dat zij voldoen aan de vereisten (zoals test of vaccinatieverplichtingen) die door de LS van bestemming worden gesteld.
- De voorgestelde verordening verplicht LS niet om een gezondheidscertificaat (als bewijs van vaccinatie, negatieve test of herstel van COVID) te vereisen voor toegang tot hun grondgebied of bepaalde handelingen (zoals bezoek aan evenementen, restaurants, winkels, musea etc).
- De voorgestelde verordening regelt ook niet wanneer LS dergelijke eisen mogen stellen. Voor het stellen van inreisbeperkingen blijven LS dus gebonden aan het bestaande Unierecht. Het voorstel voorziet wel in een procedure waarmee LS een kennisgeving naar de CIE dienen te sturen wanneer zij houders van certificaten verplichten om in quarantaine of zelf-isolatie te gaan of een Covid-test te ondergaan.
- Artikel 21, lid 2, VWEU, is gelet op de doelstelling van de verordening (het vergemakkelijken van de uitoefening van het recht op vrij verkeer van EU-burgers en hun familieleden), een passende rechtsgrondslag is voor dit voorstel.
- Een verordening (verbindend in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat) lijkt in dit geval het meest geschikte instrument om bovengenoemde doelstelling te bereiken.
- De bevoegdheden die de CIE voorstelt voor de vaststelling van uitvoeringshandelingen c.q. gedelegeerde handelingen lijkt juridisch gezien ook voor de hand te liggen. Mogelijke punten van aandacht zijn de voorgestelde gedelegeerde bevoegdheid om de temporele reikwijdte van de verordening te kunnen aanpassen en het voorstel om de spoedprocedure toe te kunnen passen bij de vaststelling van uitvoeringshandelingen.
- Overige aandachtspunten zijn: het gebruik van certificaten voor derdelanders (dat nu niet expliciet wordt geregeld door de tekst van de voorgestelde verordening), de bescherming van persoonsgegevens en evt. kosten die verbonden zouden mogen worden aan de afgifte van een certificaat.

Zie hieronder een uitgebreidere toelichting waarbij achtereenvolgens zal worden ingegaan op 1) een samenvatting van de inhoud van het voorstel, 2) de keuze van de rechtsgrondslag; 3) de keuze van het instrument; 4) de verhouding met Raadsaanbeveling 2020/1475; 5) de voorgestelde gedelegeerde en uitvoeringsbevoegdheden; en 6) overige aandachtspunten.

1) Samenvatting van de inhoud en doelstellingen van het voorstel:

- Het voorstel van de CIE ziet op de vaststelling van een verordening inzake een kader voor de afgifte, verificatie en acceptatie van interoperabele certificaten ("*EU COVID Card/Digital Green Certificate*") inzake vaccinatie, testen en herstel t.b.v. het vergemakkelijken van het vrij verkeer t.a.v. de COVID-19 pandemie (zie artikel 1).
Het voorstel voorziet daarbij tevens in de juridische grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens die benodigd zijn voor de afgifte van dergelijke certificaten en het verwerken van informatie om de authenticiteit en geldigheid van dergelijke certificaten te bevestigen en te verifiëren.
- De voorgestelde verordening verplicht LS tot de afgifte van certificaten (automatisch of op verzoek van personen die gevaccineerd zijn tegen, getest of hersteld zijn van COVID) en regelt het format en de inhoud van de COVID-19 Card/Digital Green Certificate. CIE stelt in de toelichting bij het voorstel dat dit kader moet verzekeren dat certificaten kunnen worden uitgegeven op een manier die interoperabel is en die op betrouwbare wijze geverifieerd kan worden, zodat het vrij verkeer binnen de Unie vergemakkelijkt kan worden.
- CIE benadrukt dat het bezit van de EU COVID Card/Digital Green Certificate geen voorwaarde mag zijn voor de uitoefening van het vrij verkeer (m.a.w. dit mag dus geen extra vereiste zijn die LS mogen opleggen onder [richtlijn 2004/38](#)). Ongevaccineerde personen moeten hun recht op vrij verkeer kunnen blijven uitoefenen, waar nodig met inachtneming van test- of quarantaineverplichtingen. In het bijzonder mag er geen verplichting zijn tot vaccinatie als voorwaarde voor de uitoefening van vrij verkeer (zie artikel 4, lid 4).
- De verordening moet volgens de CIE dus niet worden gezien als stimulans op beperkingen op het vrij verkeer door LS. Het poogt een geharmoniseerd kader voor de erkenning van COVID-19 gezondheidscertificaten te introduceren. Een besluit van een LS tot het introduceren van beperkingen op het vrij verkeer (zoals een vereiste dat aangetoond kan worden dat iemand negatief getest of gevaccineerd is) zal in lijn met het bestaande Unierecht nog steeds gerechtvaardigd moeten kunnen worden op grond van de openbare orde, openbare veiligheid en volksgezondheid, noodzakelijk en evenredig moeten zijn en gebaseerd op objectieve criteria die niet-discriminerend zijn.
- De EU COVID Card/Digital Green Certificatie kan gebruikt worden om: a) aan te tonen dat de houder gevaccineerd is (vaccinatiecertificaat); b) het resultaat en datum van een PCR-of snelle antigeen-test aan te tonen (testcertificaat); of c) te bevestigen dat de houder hersteld is van een COVID-19 besmetting. Zie artikel 3, lid 1 en de artikelen 4, 5 en 6 van het voorstel. (NB: hiermee gaat het voorstel dus verder dan de [eerdere oproep van de leden van de ER](#) om aan een gezamenlijke aanpak voor vaccinatiecertificaten te werken). Deze certificaten kunnen automatisch, of op verzoek van een persoon worden afgegeven.
- Daartoe bepaalt artikel 3, lid 2 dat certificaten digitaal moeten worden afgegeven met een barcode die interoperabel moet zijn (op verzoek van de houder moeten certificaten ook in papieren vorm worden afgegeven, waarbij persoonlijke data leesbaar moet zijn). Certificaten moeten voldoen aan de technische vereisten die worden vastgesteld via de procedure van artikel 7 van het voorstel (vaststelling van uitvoeringshandelingen door de CIE op grond van de onderzoeksprocedure). De informatie van het certificaat dient (op zijn minst) in het Engels en in de taal van de LS die het certificaat heeft uitgegeven beschikbaar te zijn. Op grond van artikel 3, lid 3 dient het certificaat gratis te worden afgegeven.
- Op grond van de artikel 4, lid 2, artikel 5, lid 2 en artikel 6, lid 2 dienen certificaten de persoonsgegevens (in een veilig en interoperabel format) te bevatten die zijn opgenomen in de bijlage bij het voorstel. De Commissie krijgt de bevoegdheid om deze bijlage aan te passen d.m.v. gedelegeerde handelingen. Artikel 8 voorziet daarbij in bepalingen inzake de

bescherming van persoonsgegevens (de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de afgifte van de certificaten worden beschouwd als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4(7) van de AVG ([Verordening 2016/679](#)).

- De verordening gaat uit van het beginsel van gelijke voorwaarden v.w.b. de acceptatie van certificaten: bijv. als een LS stelt dat het voldoende is om aan te tonen dat iemand 1 vaccin-prik heeft gehad, dan dient een certificaat van een LS waar dat uit blijkt als voldoende te worden beschouwd (zie overweging 18 en artikel 4, lid 3, artikel 5, lid 3 en artikel 6, lid 3).
- Artikel 9 van het voorstel bevat een procedure waarmee LS een kennisgeving naar de CIE dienen te sturen wanneer zij LS houders van certificaten verplichten om in quarantaine of zelf-isolatie te gaan of een Covid-test te ondergaan.
- Voor wat betreft de subsidiariteit van het voorstel stelt de CIE dat de doelstellingen van het voorstel (het vergemakkelijken van vrij verkeer tijdens de COVID-pandemie niet door LS alleen kan worden bereikt. Gelet op de schaal en gevolgen is actie op EU-niveau noodzakelijk. CIE stelt daarbij dat afwezigheid van actie op EU niveau ertoe zou kunnen leiden dat LS verschillende systemen vaststellen, waarmee burgers (en hun familieleden) die gebruik maken van hun recht op vrij verkeer hinder zouden kunnen ondervinden v.w.b. de erkenning van documenten die zijn afgegeven door andere LS.
- Voor wat betreft de proportionaliteit van het voorstel wijst de CIE op het feit dat het voorstel in tijd beperkt is, strikt gerelateerd is aan de huidige COVID-19 uitbraak en beperkt tot wat noodzakelijk is om burgers in staat te stellen om interoperabele gezondheidscertificaten te gebruiken bij de uitoefening van hun vrij verkeer. Daarbij blijft de verwerking van persoonsgegevens volgens de CIE beperkt tot het strikt noodzakelijke.
- NB: de elementen subsidiariteit en proportionaliteit worden niet geapprecieerd in dit stuk, dat vraagt vooral ook een beleidsoordeel.

2) Rechtsgrondslag:

- Volgens de vaste rechtspraak van het EU-Hof moet de keuze van de rechtsgrondslag berusten op objectieve en voor rechterlijke toetsing vatbare gegevens, waaronder met name het doel en de inhoud, maar ook de context van het de handeling. Het Hof past hierbij de zogenaamde “zwaartepunttheorie” toe: als een handeling meerdere doelstellingen/onderdelen heeft, waarvan één kan worden gezien als hoofddoel/hoofdonderdeel, terwijl de andere doelen/componenten slechts ondergeschikt zijn, dan moet de handeling op één rechtsgrondslag worden gebaseerd (namelijk die welke vereist is gelet op het hoofddoel/hoofdonderdeel). Slechts bij wijze van uitzondering kan een maatregel op meerdere rechtsgrondslagen tegelijk gebaseerd worden, namelijk inzien zij meerdere doelstellingen tegelijkertijd beoogt/meerdere onderdelen omvat die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, zonder dat de ene aan de andere ondergeschikt is.
- De doelstelling van de voorgestelde verordening is het vergemakkelijken van het vrije verkeer van EU-burgers.
- Op grond van artikel 21, lid 1, VWEU heeft iedere burger van de Unie het recht vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven, onder voorbehoud van de beperkingen en voorwaarden die bij de Verdragen en de bepalingen ter uitvoering daarvan zijn vastgesteld.
- CIE stelt als rechtsgrondslag dan ook artikel 21, lid 2, VWEU voor. Op grond van deze bepaling kan de Uniewetgever bepalingen vaststellen die de uitoefening van de in artikel 21, lid 1 bedoelde rechten vergemakkelijken, indien optreden van de Unie noodzakelijk blijkt om de vrij-verkeer doelstelling te verwezenlijken en de Verdragen niet in de daartoe vereiste bevoegdheden voorzien. (Richtlijn 2004/38 betreffende het recht van vrij verkeer

en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor burgers van de Unie en hun familieleden is o.a. op de (voorloper van) deze rechtsgrondslag gebaseerd).

- Het voorstel heeft als duidelijke doelstelling om de uitoefening van het recht op vrij verkeer van EU-burgers en hun familieleden te vergemakkelijken door een gemeenschappelijk kader vast te stellen voor de afgifte en aanvaarding van interoperabele certificaten t.a.v. COVID-vaccinaties, testen en herstel. Het voorstel voorziet in een verplichting voor LS om COVID-19 cards/Digital green Certificates af te geven, die door iedere LS erkend zullen moeten worden. Hiermee kunnen EU-burgers en hun familieleden gemakkelijker gebruik maken van hun recht op vrij verkeer. Wanneer lidstaat X als tijdelijke inreisbeperking bijv. een negatieve test op een COVID-19 besmetting vereist, kan een EU-burger of familielid dit aantonen d.m.v. de COVID-19 Card/Digital green certificatie die in alle LS wordt erkend.
- Gelet op bovengenoemde (hoofd)doelstelling lijkt het gebruik van artikel 21, lid 2, VWEU hier een passende rechtsgrondslag.

3) Keuze van het instrument:

- Zoals hierboven aangegeven is heeft het voorstel tot doel een gemeenschappelijk kader vast te stellen voor de afgifte en aanvaarding van certificaten door het format en de inhoud van deze certificaten vast te stellen. Deze keuze voor een wetgevend voorstel ligt in dat geval juridisch gezien meer voor de hand dan een Raadsaanbeveling, die niet juridisch bindend is.
- CIE merkt in de toelichting van haar voorstel op dat diverse LS n.a.v. de Coronacrisis maatregelen hebben getroffen die een impact hebben op het vrije verkeer van EU-burgers op het grondgebied van de lidstaten, zoals inreisbeperkingen of quarantaineverplichtingen. In dit kader is [Raadsaanbeveling 2020/1475](#) (gewijzigd bij Raadsaanbeveling 2021/119) vastgesteld betreffende een gecoördineerde aanpak van de beperking van het vrije verkeer in reactie op de COVID-19-pandemie. CIE wijst erop dat burgers bij de maatregelen die LS tot nu toe hebben genomen bijv. tegen problemen aanlopen bij het laten zien van een testresultaat verkregen in een ander LS (bijv. vanwege taalproblemen of wantrouwen in de authenticiteit van een dergelijk document). Dergelijke problemen kunnen het beste geadresseerd worden door een wetgevend instrument.
- Het gebruik van een verordening heeft in dit geval het voordeel dat dit instrument verbindend is in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat. Mede gelet op de wens om dit instrument z.s.m. vast te stellen heeft de keuze voor een verordening dus voordelen boven een richtlijn (die in alle LS omgezet zou moeten worden binnen de gestelde implementatietermijn).

4) Verhouding met Raadsaanbeveling 2020/1475 (zoals gewijzigd bij Raadsaanbeveling 2021/119).

- Raadsaanbeveling 2020/1475 (zoals gewijzigd bij Raadsaanbeveling 2021/119) voorziet in een gecoördineerde aanpak ten aanzien van: de toepassing van gemeenschappelijke criteria en drempelwaarden bij beslissingen over het al dan niet instellen van beperkingen van het vrije verkeer, het in kaart brengen van het risico op COVID-19-overdracht met een afgesproken kleurcode, en een gecoördineerde aanpak van eventuele maatregelen die geschikt zijn voor personen die tussen gebieden reizen, afhankelijk van het risico op overdracht in die gebieden.
- Zoals blijkt uit de toelichting van de CIE bij het voorstel zou de verordening moeten gelden ter aanvulling op deze Raadsaanbeveling 2020/1475 en hierop voort moeten bouwen. M.a.w. de verordening geldt niet ter vervanging van de Raadsaanbeveling.

- De verordening kan wel gezien worden als een aanvulling op de Raadsaanbeveling. Dat geldt in het bijzonder voor de hierboven genoemde notificatieprocedure in artikel 9 van het voorstel.

5) Voorgestelde gedelegeerde en uitvoeringsbevoegdheden:

Voorgestelde uitvoeringsbevoegdheid:

- Zoals hierboven aangegeven stelt de CIE voor om een bevoegdheid aan haar toe te kennen om uitvoeringshandelingen vast te stellen voor de uitwerking van de technische vereisten waaraan de certificaten moeten voldoen. Het gaat daarbij om de uitwerking van de technische specificaties genoemd in de punten a-f van artikel 7 van het voorstel.
- Gelet op het feit dat het hier gaat om de uitwerking van de technische details is het voorstelbaar dat de Uniewetgever het wenselijk acht hier een bevoegdheid aan de CIE toe wil kennen om dit via nadere regelgeving (comitologie) uit te werken (dit vereist een beleidsmatige afweging).
- De keuze voor uitvoeringshandelingen ligt hier juridisch gezien voor de hand omdat het hier gaat om de vaststelling van eenvormige voorwaarden om de uniforme uitvoering van de verordening te garanderen, zonder dat het hier gaat om essentiële onderdelen van de verordening.
- De CIE stelt voor om de uitvoeringshandelingen vast te stellen via de onderzoeksprocedure (zie artikel 5 van de Comitologieverordening). Juridisch gezien ligt deze keuze voor de hand omdat het hier gaat om maatregelen van algemene strekking. Artikel 2, lid 2, onder a, van de [Comitologieverordening](#) schrijft dan het gebruik van de onderzoeksprocedure voor.
- Punt van aandacht is wellicht nog wel dat de CIE voorstelt dat uitvoeringhandelingen via de spoedprocedure kunnen worden vastgesteld (artikel 7 van het voorstel).
- Artikel 8 van de Comitologieverordening biedt de mogelijkheid tot het volgen van een spoedprocedure voor het vaststellen van uitvoeringshandelingen (uitvoeringshandelingen die onmiddellijk van toepassing zijn, en die pas achteraf worden getoetst door het comité.
- Toelichting:
 - o De basishandeling (vastgesteld door de EU-wetgever zelf) kan bepalen dat om redenen van urgentie en mits naar behoren gemotiveerd, de CIE d.m.v. een spoedprocedure een uitvoeringshandeling kan vaststellen.
 - o Concreet betekent dit dat de CIE zonder voorafgaande inspraak van het onderzoeks- of raadplegingscomité een uitvoeringsmaatregel kan vaststellen.
 - o In de hoofdregel blijft deze uitvoeringshandeling maximaal 6 maanden van kracht, tenzij de basishandeling een andere tijdsspanne heeft bepaald (dat is hier niet het geval).
 - o Zodra de CIE haar uitvoeringshandeling heeft vastgesteld, moet zij deze alsnog voorleggen aan het desbetreffende comité. Wanneer, in het geval van de onderzoeksprocedure, het comité een negatief advies uitbrengt, moet de CIE de reeds vastgestelde uitvoeringshandeling onmiddellijk intrekken.
 - o Er is vervolgens géén mogelijkheid voor de CIE om tegen dit negatieve advies van het onderzoekscomité in beroep te gaan.
- Zoals blijkt uit bovenstaande toelichting moet het gebruik van de spoedprocedure dus beperkt worden tot spoedeisende gevallen. De CIE geeft in het voorstel dat dat de CIE met name gebruik kan maken van de spoedprocedure om de tijdige implementatie van het kader te verzekeren. Hiermee lijkt de CIE eigenlijk (op voorhand) al aan te geven dat de spoedprocedure gebruikt zal worden voor de vaststelling van de uitvoeringshandelingen. Goed om er even naar te kijken of dit beleidsmatig ook wenselijk is.

Voorgestelde gedelegeerde bevoegdheid:

- Het voorstel van CIE voorziet in bevoegdheden voor de CIE om de bijlage met de persoonsgegevens die de certificaten (in een veilig en interoperabel format) moeten bevatten aan te passen via gedelegeerde handelingen (zie artikel 4, lid 2, artikel 5, lid 2 en artikel 6, lid 2 van het voorstel). De CIE licht in overweging 34 van het voorstel toe dat een dergelijke gedelegeerde bevoegdheid nodig is om rekening te kunnen houden met de epidemiologische situaties en de voortgang m.b.t. de COVID-pandemie en de interoperabiliteit met internationale standaarden de waarborgen. Indien het beleidsmatig gezien wenselijk is om de lijst persoonsgegevens eenvoudig te kunnen aanpassen (zonder daarvoor de gewone wetgevingsprocedure te hoeven doorlopen) ligt de keuze voor gedelegeerde handelingen juridisch gezien voor de hand omdat het een wijziging van de bijlage betreft
- Daarnaast voorziet artikel 12, lid 2, in een bevoegdheid voor de CIE om de toepassing van de verordening te verlengen. Op grond van artikel 12, lid 2 is de verordening niet langer van toepassing op 30 juni 2022 (datum nader vast te stellen door de Uniewetgever). De CIE kan deze datum met 6 maanden verlengen indien de Directeur-Generaal van de WHO dan nog niet, in overeenstemming met de Internationale Gezondheidsregels, heeft verklaard dat de publieke gezondheids crisis veroorzaakt door COVID nog niet beëindigd is. Het betreft hier dus een bevoegdheid voor de CIE om de temporele reikwijdte van de verordening aan te passen, door deze te verlengen. Vraag is of dit niet moet worden gezien als een essentieel onderdeel van de verordening dat een politieke/beleidsmatige afweging door de Uniewetgever zelf vereist en zo niet, of het wenselijk is om de CIE deze bevoegdheid te geven.
- In dit kader kan wel opgemerkt worden dat de bevoegheidsdelegatie in artikel 12, lid 2, is ingekaderd in de zin dat de toepassing van de verordening met 6 maanden kan worden verlengd indien de DG WHO dan nog niet heeft verklaard dat de publieke gezondheids crisis veroorzaakt door COVID 19 nog niet beëindigd is. De verordening bepaalt niet hoe vaak zo'n verlening kan worden gedaan. Wellicht zou dit nog verder ingekaderd kunnen worden (en/of de duur de bevoegheidsdelegatie beperkt kunnen worden, zie opmerking hieronder). Zie ter inspiratie ook de oplossing die is gekozen in de [verordening tot vaststelling van maatregelen voor een duurzame spoorwegmarkt naar aanleiding van de COVID-19-uitbraak](#).
- De voorwaarden voor de uitoefening van de bevoegheidsdelegatie door de CIE zijn neergelegd in artikel 10 van het voorstel. Deze bepalingen zijn in lijn met de standaardclausules die zijn opgenomen in het [Interinstitutioneel akkoord Beter wetgeven](#). De bevoegheidsdelegatie wordt toegekend voor een onbepaalde tijd. In de praktijk kiest de Uniewetgever vaak voor een bevoegheidsdelegatie voor bepaalde tijd (vaak 5 jaar met mogelijkheid tot stilzwijgende verlenging). Echter: gelet op het feit dat de verordening zelf een beperkte tijdsduur kent kan een beperking van de bevoegheidsdelegatie overbodig worden geacht (zie echter ook opmerking hierboven). Voorts hebben EP en de Raad de bevoegdheid om de bevoegheidsdelegatie in te trekken en het recht om binnen 2 maanden (te verlengen op initiatief van Raad of EP met nogmaals 2 maanden) bezwaar te maken tegen een gedelegeerde handeling.

Overige aandachtspunten:

- Zoals aangegeven ziet het voorstel op de afgifte van certificaten aan EU-burgers en hun familieleden. Opvallend is dat de CIE in overweging 15 aangeeft dat LS certificaten ook

kunnen worden afgegeven aan derdelanders die woonachtig zijn op hun grondgebied. Dit komt echter niet expliciet terug in de tekst van de voorgestelde verordening zelf. Zie ook artikel 2(1) dat "houder" definieert als een Unieburger of zijn familieleden. Er valt wellicht wel wat voor te zeggen om ook te voorzien in afgifte van certificaten aan derdelanders met een verblijfsrecht in een LS (denk aan bijv. derdelanders met een langdurig verblijfsrecht op basis van de richtlijn langdurig ingezetenen, die zich onder de voorwaarden van die richtlijn ook vrij naar andere LS kunnen verplaatsen). Het is opvallend dat dit niet door de voorgestelde verordening geregeld wordt (wellicht zouden daar ook andere rechtsgrondslagen bij om de hoek kunnen komen kijken zoals bijv. art. 114 VWEU).

- Een tweede punt van aandacht is dat het voorstel ziet op de verwerking van persoonsgegevens. Artikel 8 lijkt hier goede waarborgen voor te bevatten (AVG is van toepassing, het gaat om een beperkte set persoonsgegevens die niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk voor de uitgaven van certificaten, er wordt geen centrale database voorzien) maar wellicht goed als JenV hier nog eens goed naar kijkt.
- Een laatste punt is het al eerder signaleerde punt dat certificaten gratis uitgegeven zouden moeten worden. Eerder begreep ik dat er (in ieder geval in NL) geluiden opgaan dat hier toch kosten voor in rekening gebracht zouden moeten worden. Gelet op het doel van de verordening (vergemakkelijking van het vrij verkeer) zal daarbij in ieder geval goed opgelet moeten worden dat enige kosten voor de houder niet dusdanig hoog zijn dat zij daardoor ontmoedigd worden een certificaat te verkrijgen (en daarmee dus gemakkelijker hun recht op vrij verkeer kunnen uitoefenen naar landen die tijdelijke inreisbeperkingen hebben).